

МАРКАЗИ МИЛЛИИ ТЕСТИИ НАЗДИ
ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Китобчаи
ТЕСТ | **2024**

Қисми Б.5-2

Варианти

- ☒ Забони тоҷикӣ
- ☒ Биология
- ☒ Химия

1

ДАСТУР

Саволнома аз се субтест иборат аст: **забони тоҷикӣ, биология ва химия**. Субтести **забони тоҷикӣ** 20 саволу масъала, субтести **биология** 21 саволу масъала ва субтести **химия** 23 саволу масъаларо дар бар мегирад.

Саволу масъалаҳои тест дар ду навъ таҳия шудаанд: саволу масъалаҳои пӯшида (бо интиҳоби як ҷавоби дуруст ва муайян кардани мувофиқат) ва кушода.

Дар **саволу масъала бо интиҳоби як ҷавоби дуруст** чор гуна (вариант)-и ҷавоб дода мешавад, ки танҳо яктоаш дуруст аст.

!	Масалан, агар Шумо варианти “В”-ро ҷавоби дурусти савол интиҳоб кунед, пас онро дар варақаи ҷавобҳо ин гуна ишора намоед:	<table style="margin: auto;"> <tr> <td>A</td> <td>B</td> <td>C</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>☒</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> </table>	A	B	C	D	☐	☒	☐	☐
A	B	C	D							
☐	☒	☐	☐							

Дар **саволу масъала барои муайян кардани мувофиқат** ба ҳар унсури дар сутуни чап додашуда (калима, ибора, ҷумла, формула, функсия ва ғайра) аз унсурҳои сутуни рост, ки яктоаш зиёдтатист, унсури мувофиқ интиҳоб карда мешавад.

!	Масалан, агар ба унсури “А”, ба фикри Шумо, ҷавоби мувофиқ рақами 2, ба унсури “В” рақами 4, ба унсури “С” рақами 1 ва ба унсури “D” рақами 5 бошад, дар варақаи ҷавобҳо ин гуна ишора намоед:	<table style="margin: auto;"> <tr> <td></td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>A</td> <td>☐</td> <td>☒</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☒</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>C</td> <td>☒</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>D</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☒</td> </tr> </table>		1	2	3	4	5	A	☐	☒	☐	☐	☐	B	☐	☐	☐	☒	☐	C	☒	☐	☐	☐	☐	D	☐	☐	☐	☐	☒
	1	2	3	4	5																											
A	☐	☒	☐	☐	☐																											
B	☐	☐	☐	☒	☐																											
C	☒	☐	☐	☐	☐																											
D	☐	☐	☐	☐	☒																											

Ҷавоби **саволу масъалаи кушода** рақам(ҳо) мебоша(н)д, ки дар катаки махсуси варақаи ҷавобҳо навишта мешава(н)д. Воҳидҳои ченак, ба мисли л, г, % ва ғайра дар варақаи ҷавобҳо **навишта намешавад**.

!	Масалан, агар Шумо 268 л -ро ҷавоби дурусти масъала ҳисоб кунед, дар варақаи ҷавобҳо танҳо ададро нависед:	<table style="margin: auto;"> <tr> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px 5px;">2</td> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px 5px;">6</td> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px 5px;">8</td> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px 5px; width: 20px;"></td> </tr> </table>	2	6	8	
2	6	8				

Барои ҷавоб додан ба саволҳо ва ҳалли масъалаҳои тест **150 дақиқа** муайян шудааст.

!	Пас аз шинос шудан бо дастур, ки маъмури имтиҳон хондааст, дар паси варақаи ҷавобҳо ҷумлаи «Бо тартиби гузаронидани имтиҳон шинос шудам»-ро нависед ва имзо гузоред. Дар вақти иҷрои тест бодикқат бошед. Ҷавобҳоро аввал дар китобчаи тест ишора намоед/нависед. Агар дар ҷавоб ёфтани ба ягон саволу масъала душворӣ кашед, саросема нашавед ва ба ҳаяҷон наомада, ба иҷрои тест идома диҳед. Пас аз ҷавоб гуфтани ба дигар саволу масъалаҳо ба саволу масъалаи бароятон душвор баргардед.
----------	--

!	Амалҳои зерин дар рафти имтиҳон МАНЪ АСТ: - гуфтугӯ, ёрӣ додан, ҳалал расонидан ба ҳамдигар ва (ё) истифода кардан аз ёрии шахсони дигар дар иҷрои саволу масъалаҳои тест; - иваз кардани ҷойҳо ва (ё) китобчаҳои тест, варақаҳои ҷавобҳо ва ҳар гуна навиштаҳои ҳамдигар; - гузоштани қайду ишораҳои ба имтиҳон дахлнодошта дар варақаи ҷавобҳо, аз ҷумла, дар ҳошияҳои он; - аз синфхона баровардани варақаи ҷавобҳо ва (ё) маводи дигари барои баргузори имтиҳон пешбинишуда. Дар ҳолати вайрон кардани ин талабот мутасаддиён ҳуқуқи аз имтиҳон хориҷ кардани Шуморо доранд.
----------	--

ТАРТИБИ ПУР КАРДАНИ ВАРАҚАИ ҶАВОБҲО

- пеш аз ҷавоб додан ба саволҳо ва ҳалли масъалаҳо дар варақаи ҷавобҳо **рақами варианти китобчаи тести худро ишора намоед**;
- ҷавобро дар варақаи ҷавобҳо мувофиқи тартиби пур кардани варақаи ҷавобҳо, чунонки дар боло нишон дода шуд, **ишора намоед/нависед**;
- аз ёд набароред**, ислоҳ намудани ҷавоб дар варақаи ҷавобҳо **МУМКИН НЕСТ** – ҷавоби ба тарзи дигар ишорагардида/навишташуда ва ислоҳгардида **ба назар гирифта намешавад**;
- пеш аз супоридани варақаи ҷавобҳо бори дигар **боварӣ ҳосил намоед**, ки ҷавоби ҳамаи саволу масъалаҳо дар варақаи ҷавобҳо ишора/навишта шудааст.

!	Варақаи ҷавобҳо такроран дода намешавад.
----------	--

Ба Шумо комёбӣ меҳоҳем!

1 Дар кадом калима ташдид мушоҳида мешавад?

- A) заррин
- B) ёддошт
- C) калиддон
- D) каммазмун

2 Дар кадом калима имлои ҳарфи *ӯ* нодуруст аст?

- A) дӯлоб
- B) бӯстон
- C) ғӯрбат
- D) гӯшрас

3 Аз рӯйи мазмуни байт ҳаммаъноҳои калимаи *мутрибро* муайян намоед:

Мутриби хушнаво бигӯ, тоза ба тоза, нав ба нав,

Бодаи дилкушо бичӯ, тоза ба тоза, нав ба нав. Ҳофизӣ Шерозӣ

- A) гӯянда ва чӯянда
- B) хонанда ва бинанда
- C) гӯянда ва шунаванда
- D) навозанда ва сароянда

4 Кадом воҳиди фразеологӣ маънои *замгину маъюс шуданро* дорад?

- A) хотир нозук будан
- B) хотир малул шудан
- C) аз хотир тарошидан
- D) хотир парешон шудан

5 Ба чойи сенукта иборати рехтаи мувофиқро гузоред:

Одам фиристодам, ки биёӣ, чорта ... чақ-чақ кунем. Ҷ. Иқромӣ

- A) аз ҳар роҳ
- B) дар ҳар сурат
- C) аз ҳар тараф
- D) ҳар сари қадам

6 Услуби баёни матни зеринро муайян намоед:

Калимаи фарҳанг дар луғат ба ду маънӣ: луғавӣ ва истилоҳӣ омадааст. Маънии луғавии фарҳанг (фар – равшанӣ, ҳанг – ақлу хирад) мебошад. Яъне бо қувваи ақлу хирад равшан ва ошкор сохтани нуқтаи маъниҳои тираю ноаёнро ифода мекунад.

Маънои истилоҳии калимаи фарҳанг дар луғат бо маъниҳои ақл, адаб, дониш, илм ва маърифат омадааст...

- A) илмӣ
- B) бадеӣ
- C) публицистӣ
- D) расмӣ-коргузорӣ

7 Исмҳои дар қолаби *шумора* + *исм* сохташударо муайян намоед:

- A) дахтой, садтой
- B) яктарафа, яксоатӣ
- C) ҳафтод, ҳафтсад
- D) чорбоғ, чормағз

8 Дар байти зерин калимаи “беадаб” чӣ ҳел сифат аст?

*Беадаб танҳо на худро дошт бад,
Балки отаи бар ҳама офоқ зад.* Ҷалолиддини Балхӣ

- A) сода
- B) сохта
- C) мураккаб
- D) таркибӣ

9 Асоси замони ҳозираи феълҳои навохтан ва гудохтанро нишон диҳед:

- A) навоз, гудоз
- B) навохт, гудохт
- C) бинавохт, бигудохт
- D) менавохт, мегудохт

10 Ба ҷои сенуқта ҳиссаҳои мувофиқ гузоред:

– Оҳ, ту ... Гулнор нестӣ?! – гуфта як қад парид зани ҷӯлидамӯ. С. Айни

- A) охир
- B) магар
- C) наҳод
- D) эҳтимол

11 Ҷузъи асосии ибораҳои “аз арақ тар” ва “аз хунук сурх” кадом ҳиссаи нутқ аст?

- A) исм
- B) зарф
- C) сифат
- D) ҷонишин

12 Ҷумлаи унвони ро муайян кунед:

- A) Мо – ҳамсоии девордармиён.
- B) Акнун субҳ медамид.
- C) – Номи падарат?
– Бозор! С. Айни
- D) Баҳор. Ҳаво соф. П. Толис

13 Ҷумларо аз рӯи ифодаи мақсад (оҳанг, тобиш) муайян кунед:

Дар ҷавонӣ дор пиронро азиз... Фаридуddини Аттор

- A) амрӣ
- B) саволӣ
- C) хитобӣ
- D) ҳикоятӣ

14 Ҷумлаи мураккабро пурра намоед:

Вай сухани худро шоирона сар карданӣ буд, аммо ... Р. Ҷалил

- A) дарду аламаш тоқатфарсо буд
- B) ҳисси ифтихори раис боло гирифт
- C) ягон калимаи зебо ба ёдаш намеомад
- D) падарам онҳоро ҳақиқат мепиндошт

- 15** Байти зерини Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ кадом маъниро бозгӯ мекунад?
*Ҳар ки н-омӯхт аз гузашти рӯзгор,
 Ҳеч н-омӯзад зи ҳеч омӯзгор.*
- A) Маънои аслии зиндагӣ накуӣ кардан аст.
 B) Боарзиштарин дороии мо вақту фурсати мост.
 C) Ҳодисаҳоро аз худ дур кун, то таҷриба омӯзӣ.
 D) Беҳтарин муаллими мо худи зиндагист.
-
- 16** Таркибҳои чуфтро муайян намоед:
A) дӯғу	1) шаҳомат
B) шакку	2) эҳтиром
C) шукуҳу	3) эътибор
D) ҳурмату	4) пӯписа
	5) шубҳа
-
- 17** Ба қойи сенуқта дар ҳар байт зидмаъноӣ калимаи ишорашударо гузоред:
A) Нагузашт он маҳу зор аст Ҳилолӣ ба раҳаш,
Ҳоли ... хароб аст, ки <u>шоҳе</u> нагузашт. Бадриддини Ҳилолӣ	1) бегона
B) Дар сари ҳарфи рақиб аз бари ман дурӣ кард,
<u>Ошно</u> бин, ки маро муфт ба ... фуруҳт. А. Лоҳутӣ	2) фақир
C) Кард бо ...он ёрӣ,
Бо <u>ситамгар</u> он ситамкорӣ. Низомии Ғанҷавӣ	3) тавонгар
D) Хонае ҳафту ҳашт бо ӯ ҳеш,
Он ... буд, он дигар <u>дарвеш</u> . Низомии Ғанҷавӣ	4) дарвеш
	5) додпарвар
-
- 18** Аз решаи калимаҳо бо пасвандҳои мувофиқ калимаи нав созад:
A) ғам	1) -й
B) зан	2) -гӣ
C) хона	3) -она
D) деҳқон	4) -гин
	5) -гона
-
- 19** Аз калима ва сифатҳои феълӣ ибора созад:
A) кас	1) ҳал мешудагӣ
B) хишт	2) иҷро мешудагӣ
C) нақша	3) рехта мешудагӣ
D) масъала	4) касро мешинохтагӣ
	5) нигоҳубин мекардагӣ
-
- 20** Мазмунӣ панду андарзҳои Аттори Нишопуриро муайян намоед:
A) Дӯсти бад бошад зиёнкор, эй писар!
Ту тамаъ з-он дӯст бардор, эй писар!	1) Аз дӯсти нодон душмани доно беҳтар аст.
B) Ҳар ки бо мардум насозад дар ҷаҳон,
Зиндагонӣ талх дорад ҷовидон.	2) Аз сифла неқӣ ҷашм мадор, ки беқадр шавӣ.
C) Дур шав з-он кас, ки хоҳад аз ту суд,
Ғар сари худ бар қадамҳои ту суд.	3) Аз касе, ки ба ту хушомад кардаву тамаъҷӯӣ мекунад, бигрез.
D) Аз фурумоҷ муроди худ маҷӯӣ,
То наёяд мар туро хорӣ ба рӯӣ.	4) Касе, ки бо дигарон муросо накунад, зиндагӣаш ҳаргиз ширин нашавад.
	5) Аз дӯсте, ки ҳамеша зарар меорад, ҷашми неқӣ мадор.

1 Ковокиҳои узвҳои дохилии одамро кадом бофта мепӯшонад?

- A) асабӣ
- B) мушакӣ
- C) эпителий
- D) васлкунанда

2 Вазифаи механикии устухонҳои скелети одамро муайян кунед.

- A) иштирок дар масуният
- B) мубодилаи намакҳо
- C) хунофарӣ
- D) таъмиқ бадан

3 Ҳаракати хунро дар рағҳо кадом узв таъмин мекунад?

- A) меъда
- B) испурч
- C) мағзи сар
- D) дил

4 Кадом дарича байни даҳлезакӣ чап ва меъдачаи чап воқеъ гардидааст?

- A) седара
- B) дудара
- C) ҳилолшакл
- D) якдара

5 Решачаҳои пеши ҳароммағз кадом вазифаро иҷро мекунанд?

- A) ҳаракаткунӣ
- B) ихроҷ
- C) трофиқӣ
- D) муҳофизатӣ

6 Кадом организмҳо ба сифати ғизо танҳо растаниҳоро истифода менамоянд?

- A) фитофағҳо
- B) сапрофағҳо
- C) капрофағҳо
- D) бактериофағҳо

7 Ба омили биотии экологӣ чӣ мансуб аст?

- A) ҳарорат
- B) намнокӣ
- C) мавҷудияти ҳайвонот
- D) мавҷудияти оксиген

8 Хитин ба рӯйпӯши бадани бандпойҳо чӣ гуна хусусият медиҳад?

- A) сахтӣ
- B) луобӣ
- C) шаффофӣ
- D) нафисӣ

9 Кадом намояндаи ҳалқакирмҳои бахрӣ дар расм тасвир ёфтааст?

- A) нереида
- B) нереис
- C) анфитрира
- D) афродит

10 Намояндаи синфи Нармбаданҳои дупалларо муайян намоед.

- A) аргонавт
- B) коретис
- C) тридакана
- D) калмар

11 Кадом ширхӯрон меъдаи мураккаб доранд?

- A) Кавшанакунанда
- B) Токсумон
- C) Приматҳо
- D) Кавшакунанда

12 Соя ба кадом оилаи растаниҳо мансуб аст?

- A) Лубийёиҳо
- B) Лабгулҳо
- C) Занбақиҳо
- D) Хӯшадорон

13 Аломати асосии растаниҳои дупалла кадом аст?

- A) мавҷуд будани поя, барг ва реша
- B) мавҷуд будани ду тухмпалла дар ҷанин
- C) доштани системаи решаи тирреша
- D) доштани барги рағрониаш тўршакл

14 Ҳуҷайраи кадом организмҳо ҷилди пурқувват дошта, дар таркиби худ КДН-и ҳалқашакл, рибосомаҳо ва мембранаи плазматикӣ дорад?

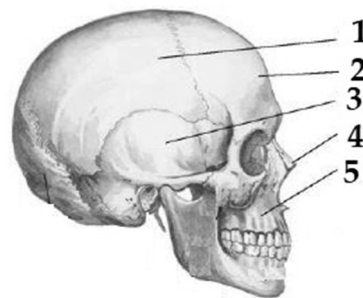
- A) бактерияҳо
- B) ҳайвонот
- C) занбӯруғҳо
- D) растаниҳо

15 Намояндагони кадом оилаи растаниҳо хӯшагули сабадак доранд?

- A) Мураккабгулҳо
- B) Авранчиҳо
- C) Настараниҳо
- D) Чилликгулҳо

16 Мувофиқати қисми косахонаи сар ва рақамҳои дар расм додашударо муайян намоед:

- A) устухони чакка
- B) устухони пешонӣ
- C) устухони фарқи сар
- D) устухони чоғи боло

17 Мувофиқатро муайян намоед:

Мамнуъгоҳ

- A) “Даштичум”
- B) “Бешаи палангон”
- C) “Ромит”
- D) “Зоркӯл”

Намуди муҳофизатшаванда

- 1) бузи пармашох (морхӯр)
- 2) гулмоҳӣ
- 3) оҳуи бухорой (холгул)
- 4) зубр (гови ваҳшӣ)
- 5) архар (гӯсфанди кӯҳӣ)

18 Мувофиқатро муайян намоед:

Синф

- A) Ҳашарот
- B) Харчангшаклон
- C) Нармтанҳои дупалла
- D) Сарпойҳо

Намоянда

- 1) ҳаштпо
- 2) сиклоп
- 3) ширинча
- 4) садаф
- 5) ситораи баҳрӣ

19 Мувофиқатро муайян намоед:

Навъи тӯдагул

- A) чатраки сода
- B) сабадак
- C) сарак
- D) хӯшаи мураккаб

Оила

- 1) Авранчиҳо
- 2) Мураккабгулҳо
- 3) Настараниҳо
- 4) Лӯбиёҳо
- 5) Хӯшадорҳо

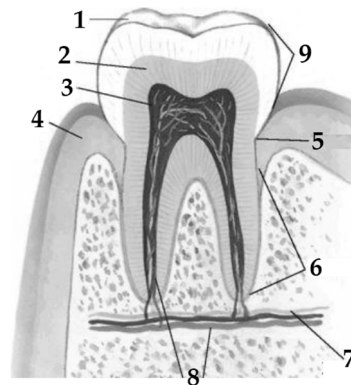
20

Қисмҳои сохти дарунӣ ва берунии дандонро, ки дар расм бо рақамҳо ишора шудаанд, аз рӯи тартиби зерин муайян кунед:

- а) дентин
- б) реша
- в) гилофак

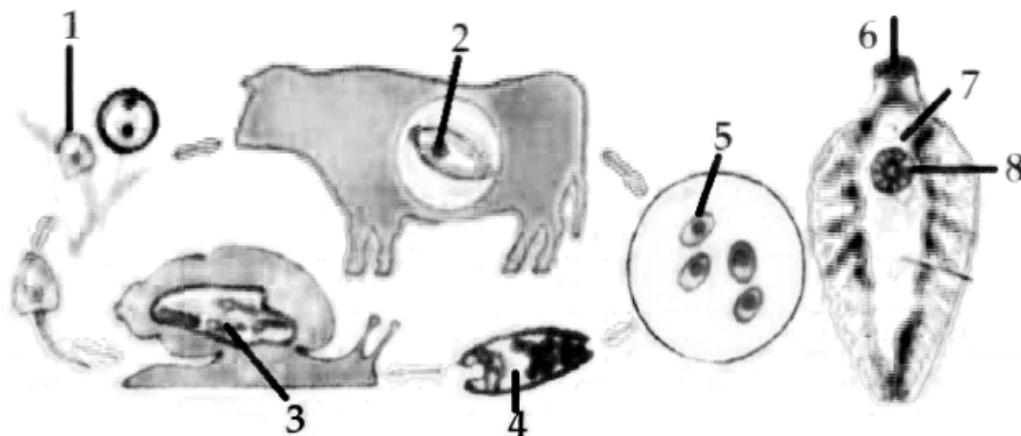
Дар натиҷаи ботартиб (пайиҳам) навиштани ҷавоб (рақамҳои мансуб ба а, б ва в) адади сарақама ҳосил мешавад.

Дар ҷавоб ҳамин ададро нависед.

21

Усулҳои сироятёбии ҳайвоноти хонагиро бо кирми чигармак, ки дар расм бо рақамҳо ишора шудаанд, аз рӯи тартиби зерин муайян кунед:

- а) макандаи шикамӣ
- б) тухм
- в) кирмина

Дар натиҷаи ботартиб (пайиҳам) навиштани ҷавоб (рақамҳои мансуб ба а, б ва в) адади сарақама ҳосил мешавад. Дар ҷавоб ҳамин ададро нависед.

Лутфан, ба варақаи ҷавобҳо гузаронидани ҷавобҳоятонро фаромӯш накунад. Пур кардани варақаи ҷавобҳо ҳатмӣ аст.

1 Муодилаи реаксияи оксиду барқароршавиро муайян кунед.

- A) $\text{BaO} + \text{H}_2\text{O} = \text{Ba}(\text{OH})_2$
- B) $\text{Fe}_2\text{O}_3 + 3\text{C} = 3\text{CO} + 2\text{Fe}$
- C) $\text{Cr}_2\text{O}_3 + 3\text{SO}_3 = \text{Cr}_2(\text{SO}_4)_3$
- D) $\text{SO}_3 + 2\text{NaOH} = \text{Na}_2\text{SO}_4 + \text{H}_2\text{O}$

2 Формулаи нитрати кобалт (II).

- A) $\text{Co}(\text{NO}_3)_3$
- B) $\text{Co}(\text{NO}_3)_2$
- C) $\text{Co}(\text{NO}_2)_2$
- D) $\text{Co}(\text{NO}_2)_3$

3 Дараҷаи оксидшавии бромро дар HBrO_3 муайян намоед.

- A) -1
- B) +3
- C) +5
- D) +6

4 Барои зиёд кардани баромади оксиди сулфур (VI) дар реаксияи $2\text{SO}_2 + \text{O}_2 \rightleftharpoons 2\text{SO}_3 + Q$ кадом амалро иҷро намудан зарур аст?

- A) паст кардани фишор
- B) илова кардани оксиди сулфур (VI)
- C) паст кардани ҳарорат
- D) илова кардани катализатор

Чой барои сиёҳнавис

5 Дар кадом модда бандҳои ионӣ ва ковалентии қутбнок мавҷуд аст?

- A) K_2O_2
- B) K_2SO_4
- C) C_2H_6
- D) H_2CO_3

6 Дар кадом қатор элементҳо бо зиёдшавии хосияти ғайриметаллиашон ҷойгир шудаанд?

- A) $N \rightarrow P \rightarrow As$
- B) $O \rightarrow S \rightarrow Se$
- C) $C \rightarrow N \rightarrow O$
- D) $Cl \rightarrow S \rightarrow P$

7 Ҳангоми диссоциатсияи ҳидроксиди оҳан (III) аз рӯйи зинаи якум кадом катион ҳосил мешавад?

- A) $FeOH^+$
- B) Fe^{3+}
- C) $Fe(OH)_2^+$
- D) $FeOH^{2+}$

8 Барои таҳшин намудани ионҳои калсий аз маҳлули $CaCl_2$ ба он чӣ илова кардан лозим аст?

- A) оксиди сулфур (IV)
- B) карбонати натрий
- C) кислотаи нитрат
- D) нитрати нуқра

Ҷой барои сиёҳнавис

9 Барои ҳал кардани оксиди силитсий (IV) кадом моддаро истифода бурдан мумкин аст?

- A) HNO_3
- B) NaCl
- C) NaOH
- D) H_2O

10 Бо маҳлули гидроксиди калий кадом модда ба реаксия дохил мешавад?

- A) алюминий
- B) водород
- C) магний
- D) нитроген

11 Кадом модда нурии минералӣ аст?

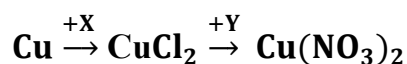
- A) CaCO_3
- B) H_2SiO_3
- C) $(\text{NH}_4)_2\text{HPO}_4$
- D) $\text{Pb}(\text{HSO}_4)_2$

12 Ҳангоми электролизи маҳлули CuSO_4 дар анод кадом модда ҳосил мешавад?

- A) SO_2
- B) Cu
- C) H_2
- D) O_2

Ҷой барои сиёҳнавис

13 Дар нақшаи табдилоти

моддаҳои X ва Y-ро мувофиқан муайян кунед.

- A) HCl ва $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2$
- B) KCl ва HNO_3
- C) HgCl_2 ва AgNO_3
- D) Cl_2 ва KNO_3

14 Дар муодилаи реаксияи $8\text{Al} + 3\text{KNO}_3 + 5\text{KOH} + 18\text{H}_2\text{O} = 8\text{K}[\text{Al}(\text{OH})_4] + 3\text{X}$ моддаи X-ро муайян кунед.

- A) NH_3
- B) N_2O_3
- C) KNO_2
- D) HNO_3

15 Дар кадом реаксия нитроген барқароркунанда аст?

- A) $\text{N}_2 + \text{O}_2 \rightarrow \text{NO}$
- B) $\text{N}_2 + \text{H}_2 \rightarrow \text{NH}_3$
- C) $\text{N}_2 + \text{Li} \rightarrow \text{Li}_3\text{N}$
- D) $\text{N}_2 + \text{Ca} \rightarrow \text{Ca}_3\text{N}_2$

16 Карбоҳидрогени C_6H_{10} ба кадом синф мансуб аст?

- A) алкенҳо
- B) алканҳо
- C) аренҳо
- D) алкинҳо

Чой барои сиёҳнавис

17 7 г этен бо чанд грамм бром пайваст мешавад?

- A) 60
- B) 20
- C) 40
- D) 80

18 Мувофиқатро муайян кунед:

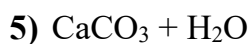
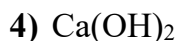
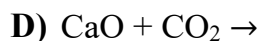
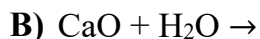
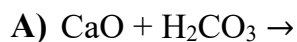
A) намаки дучанда	1) K_2HPO_4
B) намаки турш	2) $Al(NO_3)_3$
C) намаки миёна	3) $K[Al(OH)_4]$
D) намаки асосӣ	4) $KAl(SO_4)_2$
	5) $AlOH\text{SO}_4$

19 Мувофиқатро муайян кунед:

A) адади электронҳои иони Cl^+	1) 18
B) адади протонҳои иони K^+	2) 17
C) адади электронҳои иони HS^-	3) 20
D) адади нейтронҳои атоми ^{39}K	4) 19
	5) 16

Чой барои сиёҳнавис

20 Мувофиқати моддаҳои аввала ва маҳсули реаксияро муайян намоед:

21 Ҳангоми сӯختани 80 г метан мувофиқи реаксияи термохимиявии $\text{CH}_4 + 2\text{O}_2 = \text{CO}_2 + 2\text{H}_2\text{O} + 890 \text{ кҶ}$ чанд кҶ гармӣ хориҷ мешавад?

22 15 грамм хлориди натрийро дар чанд грамм об ҳал кардан лозим аст, то ки ҳиссаи массаи намак дар маҳлули ҳосилшуда 20%-ро ташкил диҳад?

23 Дар натиҷаи ҳал кардани 80 г мис дар кислотаи нитрати концентронида чанд литр (ш. м.) газ ҳосил мешавад?

Лутфан, ба варақаи ҷавобҳо гузаронидани ҷавобҳоятонро фаромӯш накунед. Пур кардани варақаи ҷавобҳо ҳатмӣ аст.

Ҷой барои сиёҳнавис

ҶАДВАЛИ ДАВРИИ ЭЛЕМЕНТҲОИ ХИМИЯВИИ Д. И. МЕНДЕЛЕЕВ

ДАВРҲО	Г У Р Ё Х И Э Л Е М Е Н Т Ҳ О																	
	A I B	A II B	A III B	A IV B	A V B	A VI B	A VII B	VIII B										
1	(H)						H ^[1] 1.00794 Ҳидроген	He ^[2] 4.002602 Гелий	Атомати элемент Рақами тартибӣ Номи элемент Массаи атоми нисбӣ Ar^[18] 39.948 Аргон									
2	Li ^[3] 6.941 Литий	Be ^[4] 9.0122 Бериллий	B ^[5] 10.811 Бор	C ^[6] 12.011 Карбон	N ^[7] 14.007 Нитроген	O ^[8] 15.999 Оксиген	F ^[9] 18.998 Фтор	Ne ^[10] 20.179 Неон										
3	Na ^[11] 22.99 Натрий	Mg ^[12] 24.305 Магний	Al ^[13] 26.9815 Алюминий	Si ^[14] 28.086 Силитсий	P ^[15] 30.974 Фосфор	S ^[16] 32.066 Сульфур	Cl ^[17] 35.453 Хлор	Ar ^[18] 39.948 Аргон										
4	K ^[19] 39.098 Калий	Ca ^[20] 40.08 Калсий	Sc ^[21] 44.956 Скандий	Ti ^[22] 47.90 Титан	V ^[23] 50.941 Ванадий	Cr ^[24] 51.996 Хром	Mn ^[25] 54.938 Манган	Fe ^[26] 55.847 Оҳан	Co ^[27] 58.933 Кобалт	Ni ^[28] 58.70 Никел								
	Cu ^[29] 63.546 Мис	Zn ^[30] 65.39 Рух	Ga ^[31] 69.72 Галий	Ge ^[32] 72.59 Германий	As ^[33] 74.992 Арсен	Se ^[34] 78.96 Селен	Br ^[35] 79.904 Бром	Kr ^[36] 83.80 Криптон										
5	Rb ^[37] 85.468 Рубидий	Sr ^[38] 87.62 Стронсий	Y ^[39] 88.906 Иттрий	Zr ^[40] 91.22 Сирконий	Nb ^[41] 92.906 Ниобий	Mo ^[42] 95.94 Молибден	Tc ^[43] 97.91 Технетсий	Ru ^[44] 101.07 Рутений	Rh ^[45] 102.906 Родий	Pd ^[46] 106.4 Палладий								
	Ag ^[47] 107.868 Нукра	Cd ^[48] 112.41 Кадмий	In ^[49] 114.82 Индий	Sn ^[50] 118.71 Қалъағи	Sb ^[51] 121.75 Сурма	Te ^[52] 127.60 Теллур	I ^[53] 126.9045 Йод	Xe ^[54] 131.29 Ксенон										
6	Cs ^[55] 132.905 Сезий	Ba ^[56] 137.33 Барий	La* ^[57] 138.9055 Лантан	Hf ^[72] 178.49 Гафний	Ta ^[73] 180.9479 Тантал	W ^[74] 183.85 Волфрам	Re ^[75] 186.207 Рений	Os ^[76] 190.2 Осмий	Ir ^[77] 192.22 Иридий	Pt ^[78] 195.08 Платина								
	Au ^[79] 196.967 Тилло	Hg ^[80] 200.59 Симоо	Tl ^[81] 204.38 Таллий	Pb ^[82] 207.19 Сурб	Bi ^[83] 208.980 Висмут	Po ^[84] 209.98 Полоний	At ^[85] 209.99 Астат	Rn ^[86] [222] Радон										
7	Fr ^[87] [223] Франсий	Ra ^[88] [226] Радий	Ac** ^[89] [227] Актиний	Rf ^[104] [261] Резерфордий	Db ^[105] [262] Дубний	Sg ^[106] [263] Сиборгий	Bh ^[107] [262] Борий	Hs ^[108] [265] Хассий	Mt ^[109] [266] Мейтнерий	Ds ^[110] [272] Дармштадтий								
ФОРМУЛАҲОИ ОКСИДҲОИ ОЛИ		R ₂ O	RO	R ₂ O ₃	RO ₂	R ₂ O ₅	RO ₃	R ₂ O ₇	RO ₄									
ФОРМУЛАҲОИ ПАЙВАСТҲОИ ГИДРОГЕНИ БУШАВАНДА					RH ₄	RH ₃	RH ₂	RH										
ЛАНТАНОИДҲО*	Ce ^[58] 140.12 Серий	Pr ^[59] 140.908 Прозеодим	Nd ^[60] 144.24 Неодим	Pm ^[61] 144.91 Прометий	Sm ^[62] 150.36 Самарий	Eu ^[63] 151.96 Европий	Gd ^[64] 157.25 Гадолиний	Tb ^[65] 158.926 Тербий	Dy ^[66] 162.50 Диспрозий	Ho ^[67] 164.930 Гольмий	Er ^[68] 167.26 Эрбий	Tm ^[69] 168.934 Тулий	Yb ^[70] 173.04 Иттербий	Lu ^[71] 174.967 Лютеций				
АКТИНОИДҲО**	Th ^[90] 232.038 Торий	Pa ^[91] 231.04 Протактиний	U ^[92] 238.03 Уран	Np ^[93] 237.05 Нептуний	Pu ^[94] 244.06 Плутоний	Am ^[95] 243.06 Америтсий	Cm ^[96] 247.07 Кюрий	Bk ^[97] 247.07 Берклий	Cf ^[98] 251.08 Калифорний	Es ^[99] 252.08 Эйнштейний	Fm ^[100] 257.10 Фермий	Md ^[101] 288.10 Менделевий	No ^[102] 259.10 Нобелий	Lr ^[103] 260.10 Лауренсий				

Ҷадвали ҳалшавандагии кислотаҳо, асосҳо ва намакҳо дар об

Ионҳо	H ⁺	Li ⁺	K ⁺	Na ⁺	NH ₄ ⁺	Mg ²⁺	Ca ²⁺	Ba ²⁺	Sr ²⁺	Al ³⁺	Cr ³⁺	Fe ²⁺	Fe ³⁺	Zn ²⁺	Ag ⁺	Pb ²⁺	Cu ²⁺	Hg ⁺	Hg ²⁺	Mn ²⁺	Sn ²⁺	Ni ²⁺	Co ²⁺
ОН ⁻		Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳн	Кх	Ҳ	Кх	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	—	Кх	Ҳн	—	—	Ҳн	Ҳн	Кх	Ҳн
F ⁻	Ҳ	Кх	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Кх	Ҳн	Кх	Кх	Ҳ	Кх	Кх	Кх	Ҳ	Ҳ	Кх	Ҳ	Г	Г	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ
Cl ⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Кх	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳн	Кх	Ҳ	Ҳн	Ҳ	Ҳ	Г	Ҳ	Ҳ
Br ⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳн	Кх	Ҳ	Ҳн	Кх	Ҳ	Г	Ҳ	Ҳ
I ⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	—	Ҳ	Ҳн	Кх	—	Ҳн	Кх	Ҳ	Кх	Ҳ	Ҳ
S ²⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Г	Г	Ҳ	Ҳн	Г	Г	Ҳн	Г	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	—	Ҳн	Кх	Ҳн	Ҳн	Кх
SO ₃ ²⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	—	—	Г	—	Ҳн	Ҳн	Ҳн	—	—	Ҳн	Ҳн	—	Ҳн	Ҳн
SO ₄ ²⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Кх	Ҳн	Кх	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Кх	Кх	Ҳ	Кх	Г	Ҳ	Г	Ҳ	Ҳ
PO ₄ ³⁻	Ҳ	Кх	Ҳ	Ҳ	Г	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Кх	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн
CO ₃ ²⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Кх	Ҳн	Ҳн	Кх	—	—	Ҳн	—	Ҳн	Кх	Ҳн	Г	Ҳн	—	Ҳн	—	Ҳн	Ҳн
SiO ₃ ²⁻	Ҳн	Ҳн	Ҳ	Ҳ	—	Г	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Г	Г	Г	Г	Г	—	Г	Г	—	—	Г	Г	Г	Г
NO ₃ ⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Г	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ
AcO ⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Г	Ҳ	Ҳ	Г	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Кх	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ
CrO ₄ ²⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Кх	Ҳн	Кх	Г	Г	Г	Г	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Г	Ҳн	Ҳн
ClO ₄ ⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ

Аломатҳои шартӣ:

AcO⁻ – иони ацетат CH₃COO⁻; «Ҳ» – ҳалшаванда (> 1 г дар 100 г об); «Кх» – камҳалшаванда (0,001–1 г дар 100 г об); «Ҳн» – ҳалнашаванда (< 0,001 г дар 100 г об); «Г» – гидролиз мешавад, «—» – модда ҳосил нашудааст.

ҶАТОРИ ЭЛЕКТРОХИМИЯВИИ ШИДДАТИ МЕТАЛЛҲО:

Li, K, Ba, Ca, Na, Mg, Zn, Cr, Fe, Co, Sn, Pb (H), Cu, Hg, Ag, Au